

NAFARROAKO UNIBERTSITATEAREN MUSEOA

—
IRAKASLEEN KUADERNOA

—
PROGRAMA
HAUR TXIKIEN
MUSEOA

HAUR

HEZKUNTZAREN ETAPA

LEHEN ZIKLOA (0-3 urte)

JUSTIFIKAZIOA

Hemen aurkezten den “Txikien Museoa” izeneko programa hezkuntzara laguntzeko sortu da. Helburua haurren hezkuntzan laguntzea da, eskola hautzatentzat zuzenduta dagoen ikastaroa, non helburu orokorra haurrek beren potentziala adierazi dezaten arte, musika eta literatura lengoai artistiko baten bidez.

Nafarroako Unibertsitateko Museoak haurren hezkuntzan laguntzeko asmoa du artearen eta sormenaren bitartez. Horrela, hezkuntza integral eta interdiziplinartea sustatu nahi da, irakaskuntza-aprendizaje prozesuak aberasteko.

Horretarako, hemen aurkeztutako programan jarduera eta baliabide batzuk daude, haurren lengoaien adierazpena, komunikazioa eta errepresentazioa lantzeko eta sormenaren garapena sustatzeko.

ZER NAHI DUGU LANDU?

Nahi da Haur Hezkuntzako Arealdez batera lantzea:

- Errealitatearen adierazpen eta errepresentazioa
- Inguruaren aurkikuntza eta esplorazioa
- Errealitatearen adierazpena eta komunikazioa

NOLA NAHI DUGU LANDU?

Hezkuntza gaitasun orokorrak eskaintzen dituen ikasketa osoko egoera sortzea, non haurrek hitz moduan, agertoki moduan eta errazuan, plastika, musika eta gorputzako bidez adierazi, komunikatu eta errerepresentatu dezaketen.

NOREN ALDEAN NAHI DUGU LANDU?

Dena dela, errealitatearen errerepresentaziorantz hurbildu nahi dugu, pentsamenduak, emozioak, bizipenak, jarrera bere buruarekin arautzea eta gizakiekin elkartzeko, egokitu eta pazientzia eta empatiaren erabilera bideratzea, interakzio sozial egoki baten barruan.

HELBURUAK

PROGRAMA HAU HELBURU OROKORRAK FORMULATUTAKO GEHIENGO HELBURUEKIN MODU ERANKORREAN HARTZEN DU. BEREZIKI LAN EGITEN DIRENAK HONAKO HAUEK DIRA, 61/2022 FORU DEKRETUAN AURKEZTUTAKOAK:

1. Norberaren gorputza eta ikaskideena deskubritu eta ezagutzea, bai eta gorputzaren ekintzarako aukerak ere, eta desberdintasunak errespetatzen ikastea.
2. Ohiko jardueretan autonomia eskuratzen joatea.
3. Ikaskideekin berdintasunezko harremanak izatea eta, modu progresiboan, elkarbizitzarako eta harreman sozialetarako oinarritzko pautak batzuk bereganatzen joatea; enpatiaz baliatzen eta gataz-kak bakebidez konpontzen trebatzea, interesa erakusteko eta laguntzarako jarduerak garatuz, indar-keria mota oro baztertuta.
4. Komunikazio trebetasunak garatzea zenbait hizkuntza eta adierazpidetan.
5. Trebetasun logiko-matematikoak eskuratzen hastea, irakurtzen eta idazten hastea, eta mugi-mendua, keinua eta erritmoa lantzen hastea.
6. Gizonen eta emakumeen berdintasuna sustatzen duten arau sozialak sustatu, aplikatu eta garatzea.

ETA BESTEAK BEZALA:

- Haurren sormen-sensibilitatea garatzea.
- Ikuskizun, bizipen berri, harritasun eta aurkitzeen biziak, arretak, irudimena eta ingenioa sustatzea.
- Artearen bidez, pertsonaren kontzientzia emozionala adierazi: lasaitasuna, maitasuna, beldurra, tristura, poza eta harritasuna.
- Mugimenduaren eta koordinazioaren gaitasuna garatu.

KONPETENTZIAK

- Hizkuntza komunikaziorako konpetentzia.
- Eleaniztasunerako konpetentzia.
- Konpetentzia pertsonala, soziala eta ikasten ikastekoa.
- Ekimenerako konpetentzia.
- Kulturaren kontzientzia eta adierazpenerako konpetentzia.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

- Materialen, objektuen eta bildumen ezaugarriak identifikatzea eta haien artean erlazioak ezartzea, esploratuz, zentzumenekin manipulaturik, lanabes sinpleak erabiliz eta abilezia logiko-matematikoak garatuz, munduari buruz gero eta konplexuagoa den ideia bat deskubritu eta sortzeko.
- Mezuak eta irudikapenak interpretatu eta ulertzea, bere esperientziaren ezagutzek eta baliabideek lagunduta, ingurunearen eskariei erantzuteko eta ikaskuntza berriak eraikitzeko.
- Bere emozioak ezagutu, adierazi eta modu progresiboan erregulatzea, eta beharrak eta sentimenduak adieraztea, ongizate emozionala eta segurtasun afektiboa lortzeko.
- Interakzio sozialak ezartzea berdintasunez, eta baloratzea adiskidetasunaren, begirunearen eta enpatiaren garrantzia, balio demokratikoetan eta giza eskubideen errespetuan oinarritutako norberaren nortasuna eraikitzeko.
- Mezuak eraginkortasunez eta modu pertsonal eta sortzailean sortzea, hainbat hizkuntza erabiliz, eta haietako bakoitzaren kodeak deskubritzea eta adierazpenerako dituzten aukerak esploratzea, behar komunikatibo batzuei erantzuteko.
- Beren ingurunean dagoen hizkuntza aniztasuna eta beste kultur adierazpen batzuk baloratzea, bere estrategia komunikatiboak eta bere ondare kulturala aberasteko.

METODO PEDAGOGIKOAK

Ikasketa-prozesu globalak sortzeko jolasa nagusi bezala erabiliko da. Horretarako, esperimentazio eta ikerketa-jolasak, lana taldean, eta ipuina, musika eta gorputz adierazpena, hizkuntza ezberdinak erabiliko dira.

Bakoitzak bere jarduera/aprendizaje-ritmoa eta interesak errespetatuko dira, haien ikasketa-agente izanik.

Autoestima eta gizarte-integrakuntza suspertzea, fidantza-klima positiboa sortzea helburu.

Haurrei ikasketa-prozesuan laguntzea nahi da, haien erabakiak baldintzatu gabe eta haien ekimen eta sorkuntza errespetatuz.

Programa pedagogikoa hiru kontainerrak dituen baliabide baten bidez ardatzatzen da: musika eta gorputz adierazpena eskainiko duten "Musika Aurkitzea" eta "Museoko Ipuinak" kit-ak, eta forma, kolore, testura eta materialen esperimentazioa eskainiko duen "Zaharraren Kaxa" kit-a.

Baliabideen erabilera egoki bat egiteko eta haur eta neskekiko gaitasunak aprobeztatzeko, jarraibide hauek bete behar dira:

- Materiala askatzeko lehenengo esplorazioa.
- Hainbat hizkuntzen bidezko espresioan eta komunikazioan bigarren momentua.
- Hainbat hizkuntzen bidezko irudikapenetan hirugarren momentua.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Hauek errespetatuko dira:

- Bere identitatearen garapena eta ingurune zibiko eta sozialarekin interakzioa.
- Gorputzarekin diálogoa ingurunearekin. Objektu, material eta espazioen esplorazio kreatiboa.
- Interakzio komunikatiboaren helburu eta elementuak.

1 "Museoko Ipuinak" Kit-a:

- Materiala manipulatzeko eta esploratzeko, eta koordinazio bisual-motrizaren dominioa, objektuen eta materialen arteko harreman estetikoa.
- Zainketa eta parte-hartze aktiboa. Jolas eta jarduerari mugimendua ematea (mugarik eta aukerarik).
- Mundua hainbat itxura desberdinetatik ikustea, matematikoak, artistikoak, hizkuntzalariak, musikalak, performazioak edo poetikoak izan daitezkeen begien bidez.
- Ipuinen arteko konplementaritatea benetako eta irudikagarria. Monduak ikusitakoa edo fantastikoa sortzea.
- Niaren eta bestearen kontzientziaren garapena plastikarazko adierazpenen bidez.
- Adierazpen plastiko eta irudikagarriak. Beste adierazpen artistikoak. Adierazpen eta komunikazio artistikoa bizitza-esperientzia bezala.
- "Zer fintsutat" jolasean. Ipuinen tramak.

2 "Musika Aurkitzea" Kit-a:

- Ahotsaren, gorputzaren, objektuen eta instrumentuen ahotsezko eta espressiboa aukera.
- Hutsen eta soinuen kalitateak.
- Gestua, tonua eta mugimenduaren bidez ekspresazio libre eta espontaneoak.
- Espazioetako araubide espazialak, gure gorputzarekin eta objektuekin loturak.
- Aurpegiko eta gorputzaren adierazpena: helburu, behar, egoera aniztasunak eta beren bidezko sentimenduak.
- Lehenengo tontun-emozio eta posturako interakzioak. Aurpegiko eta gorputzeko adierazpenak. Gorputzaren elkarrizketa.
- Adierazpen komunikatibo esanguratsuak: itxaropen konbinatua, erreferentziako begirada eta beste batzuen emozio eta afektazioen ulermena.

OINARRIZKO JAKINTZAK

3 "Zaharraren Kaxa" Kit-a:

- Material espezifikoak eta inespezifikoak, koloreak, testurak, teknika eta prozedura artistikoak.
- Objektu eta materialen esplorazioa bide sentikorretik.
- Curiositatea eta esplorazio-sensoreekiko interesa. Objektu eta materialen munduaren integrazioa proposamenekin, zentzumen aukerak bidezkoak eta polisensorialak.
- Objetu eta materialen ezaugarrien edo atributuen identifikazioa. Hauekiko ekintza ezberdinen ondorioak

BALIABIDEAK

Planteatutako proposamena gauzatzeko, erabili beharreko baliabideak barne hartzen dituen kutxa garatu da, 3 kit-en organikatuta:

1. "Museoko Ipuinak" Kit: Unibertsitateko Nafarroa Museoan dauden bildumetako 10 ipuin eta 10 mosaiko eskalako margolanak barne hartuko dira. Ipuintzako bakoitza bere mosaikoarekin erlazionatuta izango da.
2. "Musika Aztarnak aurkitu" Kit: Haurrak esploratzeko eta manipulatzeko ahalmena izango duten hainbat musika tresna sartuko dira.
3. "Ondare Kutxa" Kit: Onuradun Kutxa [zerrenda sartu da]

Kit horien bidez, hemen proposatutako helburu eta ezaguerak lortzea nahi da.

TXIKIEN MUSEOA

"Museoko Ipuinak" KIT

Bi jarduera proposatzen dira:

Jarduera 1. Nola identifikatzen naiz margolanarekin/ ipuinarekin?

Haurrak emandako mosaiko desberdinak kontsultatzeko aukera izango dute. Mosaikoak askatasunez manipulatzeko eta eskaintzen dituzten aukera asko deskubritzeko ondoren, haurrak erabaki beharko dute nola errepresentatu nahi duten edo egun batean esateko eta komunikatzeko gogora duten guztiak nola erakusten duen mosaiko bat aukeratu behar dute. Ondoren, aukeratutako mosaikorako dauden ipuina parte hartu eta entzun behar dute. Amaitutakoan, mosaikoak behar bezala gordeta eta kokatuko dira beren lekuetan.

Jarduera 2. Nola esaten, komunikatzen edo errepresentatzen dut mosaikoaren kontemplazioa eta ipuinaren entzumenean?

Plastiko-jarduera bat burutuko da, lanetako ipuina nola irudikatu nahi duten. Lengoia artistikoa bereziki aztertuko da.

Jarduera dinamika 10 ipuin erabiliz burutuko da, museoko mosaiko bakoitzari lotuta dagoena. Ipuin bakoitzak lau heziketa aspektu kaltetzeko asmoz doaz: **Burua** (Bizquerra eta Fredrickson), **Balorea** (Caduto), **Emozio gaitasuna** (Goleman), **Intelligentzia mota** (Gardner).

Emozio dimentsioa ipuinenean barne hartu da, emozioek pertsonen garapenean eta bizitzan duten garrantzia kontuan hartuz. Horrela, ipuinen bidez, haurrak beren egunecoko bizitzan esperientziatzen dituzten emozio eta sentimendu desberdinak identifikatu eta ezagutu ahalko dituzte. Askotan zaila izaten da sentitzen dena adieraztea eta izena ematea, ipuin pertsonaien bitartez, haurrak euren antzeko sentimenduak bizi direla konturatuko dira. Honek haurrak/bikotea bere emozioak ezagutzea eta noiz behin agertzen direnean nola erantzun behar duten jakitea baimentzen die. Horrela, emozio eta kontrol emozionala garatzea helburu da, emozio horiek sortu daitezkeen momentuetan.

Ipuinak bidez, haurrak balio desberdinak aurkitu eta bizitzako, fantasiaz eta irudimenez beteriko historietan murgildu ahal izango dira, non errealitatea aldatzen den. Helburua da ere historioak bizi, protagonista errepresentatu, zoriontasun eta umorez bete, eta azkenik, bereak izan.

Erloju artistikoekin, txikiek artisten mundura hurbiltzea lortuko dute eta Museoaren obrak ikusteko eta inspiratzeko aukera izango dute, ondoren, plastikako adierazpenak ekoizteko. Artistekin bihurtzeko esperientzia biziko dute, obrak interpretatzeko eta berenak sortzeko aukera izango dute.

Haurrak beren errealeko esentzia zentzu bat ematen saiatzen da eta beren ingurunean mundu berri batera sartzen saiatzen da, aukera batzuetan, zailtasunak aurre egin behar ditu eta bere adimenaz erabili behar du. Edozein haur baten berezitasunaren aurrean, haur bakoitzak adimen bat edo beste bat erabili ahal izango du. Hortaz, ipuinak erabiliz, haurrak Howard Gardnerren proposatutako hainbat adimen identifikatu eta aurkitu ahal izango ditu.

TXIKIEN MUSEOA

1. "MUSEOKO IPUINAK" KIT:

Ondoren, kutxan sartzen diren ipuinak dagozkien zerrenda azaltzen da:

- Bichito eta bere laguna eguzkia
- Txigorraren karrasko
- Amahren bidaia
- Alfombra magikoa
- Hondartza-itxala
- Kutxa gozogabea
- Udazkeneko jaia
- Martaren zirkulua
- Sorgin labea
- Urtebetetako ogitegia

Ipuintzako eta mosaikoetako beti erabil ditzaten

1. Haurrak ipuinak erakusteko mosaikoak erakusteko. Eguneko mosaiko bat hautatu eta mosaiko horretarako ipuin bat irakurri.
2. Haurrak mosaikoak ikusi. Ipuinaren izenburua irakurri eta horri buruz solasean aritu. Tituluaren bidez, ipuina zer den jakiteko esploratu.
3. Ipuina irakurri eta amaiera berriz sortu.
4. Ipuina irakurri eta han agertzen diren emozioak auzitan atera. Saiatu emozioekin jolasean egiten, pertsonaiei emozio berriak asiguriko ere, ba ala ere.
5. Bi ipuin bat elkarrekin konbinatu eta istorio berri bat sortu.

Eta askoz gehiago! Ipuinak eta mosaikoak imaginazioa eta sorkuntza garatzeko.

Haurrari, adierazpen, komunikazio eta errepresentazio hizkuntzak azaltzeko espazioa ematen saiatzen da.

Ipuinak eta mosaikoak erabiliko dira, haurrak ere ipuinak eta mosaikoak eskaintzen dizkietenaren arabera esateko, komunikatzeko eta errepresentatzeko aukera izango dute. Haien arreta eta interesa jaso duten momentuak berriz bizi ahal izango dute. Honek, ipuin eta mosaikoaren istorioak berriro sortzeko momentu bat izango da.

2. "MUSIKA AURKIKETAK" KIT

Bi jarduera burutuko dira:

Jarduera 1. Instrumentu musikalak aurkitzea

Musika tresnak erdian jarrita, haurrak aukera izango dute aukeratu duten musika tresnak eta beren ematen duten soinuak deskubritzeko. Sortzailea egiteko asmoz askatasuna uzten da.

Jarduera 2. Ritmoaren arabera dantzatu

Jarduera honetan, tresna jotzen gainera, tresna horien mugimendu soinuaren adierazpen korporala egiten saiatuko da.

Nola erabili egokia den musika saskia?

1. Instrumentuak askatasunez esploratu.
2. Instrumentuaren funtzioa ezagutzea, nola erabili?
3. Instrumentuak konbinatu eta musika sortu.

Musika saskia erabil daitezke. Horrela, musika tresna anitz erabil ditzakete eta musika sortu eta osatu ahal izango dute. Musika saskia haurrak musika eta mosaikoek eskaintzen dizkietenarekin konbinatzeko aukera izango du. Gero, momentu garrantzitsua izango da ipuin eta obraren improbisazioan, antzerkizazioan eta errepresentazioan hasteko.

Haurrak bere pentsamenduak, egoera emozionalak, eta abar komunikatzeko, korporal eta mugimenduaren bidez.

PROGRAMA

HAUR TXIKIEN MUSEOA

JARDUERA

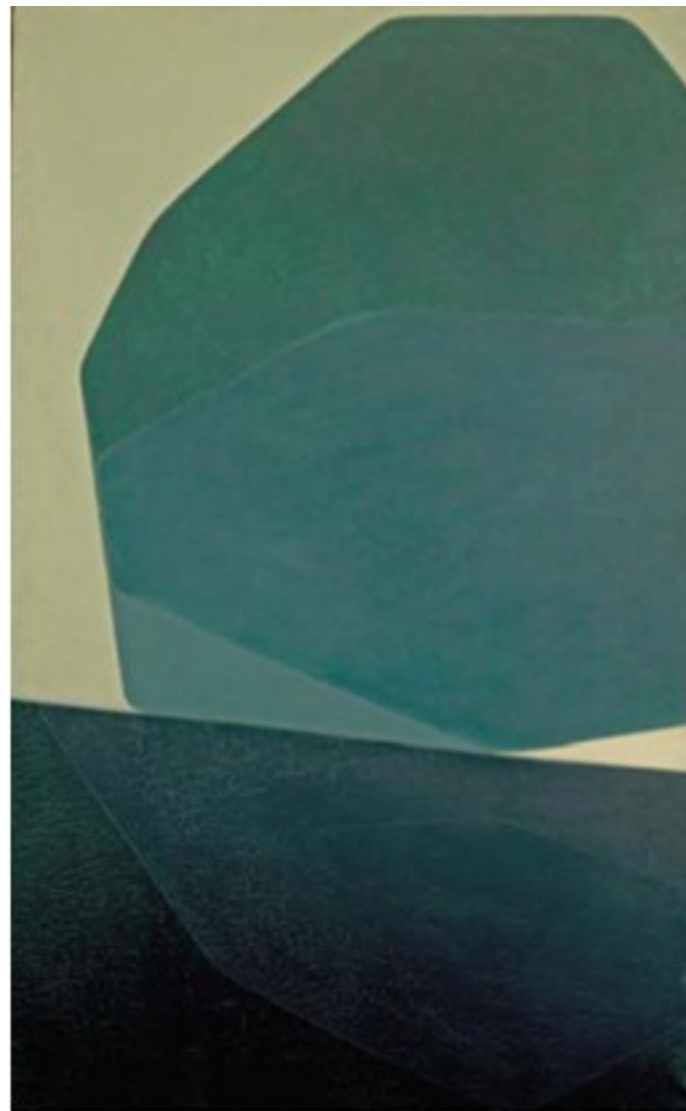
Helburu horrek, haurren beraren barneko mundua adierazteko, komunikatzeko eta errepresentatzeko aukera emango dio.

3. "ONDARE KUTXA" KIT

Jarduera bakarra burutuko da:

Jarduera 1. "Ondarearen" aukitzea

Kutxa erdian jarrita, haurrek aukera izango dute eskuz aukeratu duten objektuak ikusteko eta hauek sentitzen dutenaren arabera deskubrituko dute. Sortzailea egiteko asmoz askatasuna uzten da.

DENBORALDI

Jarduera guztiak 20 minutu irauten dela gomendatzen da.

EBALUAZIOA

Jarduera-hasieratik bukera izango den prozesu iraunkorraren eragina izango da. Jarduera basikoen ebaluazio-kriterioen zehaztapena proposatzen da.

HIZKUNTZAK

Gaztelaniaz, euskaraz eta ingelesez.

IZENA EMATEA

educacionmuseo@unav.es
T 686239987

BALDINTZAK

Baliabidearen alokairua doan da eta lau aste iraun dezake.

●●● Museo Universidad de Navarra

MUSEO. UNAV. EDU